



UNIVERSITÄTS-  
BIBLIOTHEK  
PADERBORN

## Universitätsbibliothek Paderborn

**Œcumenica Cathedræ Apostolicæ Avthoritas**

**Reding, Augustin**

**[Ort nicht ermittelt], Anno M.DC.LXXXIX.**

§. III. Referuntur nostratis sententiæ argumenta.

**urn:nbn:de:hbz:466:1-38717**

hujusmodi promanarunt, nempe Gregorij Magni, Zachariæ I. Stephani III. Gregorij II. Gregorij X. Leonis III. Pij V. inter Sanctos, Beatissime rellatorum, quibus nefas foret, imponere, ac si suæ Pontificiæ dignitatis juribus haud contenti, aliena voluissent invadere.

43. Verùm hæc ratio adfert argumentum ali- quod haud adæquatam, nec à priori, sed à poste- riori, duntaxat ostensivum, quod actus illi, ceu verè Pontificij, ab omni adeo pravæ affe- ctionis labe depurati, meritò reputandi sint. Quare si quis eorum actuum, quæ à Christi vicariâ autoritate, vel quæ ab hominibus fal- laciæ ac nequitix obnoxijis promanantium, si- gnum & argumentum à priori ostensivum desiderat, sacros Pontificum, Concilio- rumque Oecumenicorum Canones in duabus proximè precedentibus Disquisitionibus multifari- am adductos consulat, in quibus pronum erit advertere, qualiter sanctiones hujusmodi in ipsâ fidei principia sub prudentiali haud purè naturali, sed per infusæ prudentiæ lumen supernaturale sublimato, & quasi Divinizato, erga publicum solummodò Ecclesiæ ac Reli- gionis Orthodoxæ bonum, seu necessitatem reflexo dictamine resolvantur. Atque hic est character propriè discretivus Pontificiorum actuum quæ talium, à Pontificum actibus merè humanis.

#### PROBATIO III.

In qua refutatur tertium Adversariorum argumentum.

44. IN hoc enim contendeat præinsinuatî Po- pularis Ordinis Orator, Childericum III. Francorum Regem, non autoritate Pontifi- ciâ, sed Comitiorum generalium decreto fuisse depositum, ejusque loco ad Regium diade- ma evectum Pipinum. Num ergo hic Ora- tor Comitia Regni contendit eatenus supra Regium Caput constituere, ut ejus depositio, alteriusque successio ab eorum placito depen- deat? Quæ in §. 1. præ. Disquis. ex Authore tract. de Libert. Gallican. sunt adducta, clarè probant, tum Zachariam I. tum Stephanum III. à Francis interpellatos de Childerico deij- ciendo, & Pipino in Regem evechendo, autho- ritatem suam Apostolicam interposuisse in tantum, ut ea Pipini ad solium Regium evectio illis Summis Pontificibus indubitato adscri- batur.

§. III.

Referuntur nostratis sententiæ argumenta.

#### ARGUMENTUM I.

45. A Uthor Regalis Sacerdotij cit. lib. 1. §. 15. ad præsens institutum argumentatur I. ab exem- plis Zachariæ Pontificis, Stephani Papæ III. Hadriani Papæ IV. Gregorij II. & Leonis III. E- tenim Anno 51. jussu & autoritate Zachariæ Pontificis Childericus III. ob inertiam, regen- dique imperitiam Regno depositus, & Pipinus bello & potentiâ insignis, in thronû provectus

fuit; uti testantur Æmilios in historiâ rerum Francicar. & vita Childerici III. fol. 46. Egin- hardus in vitâ Caroli Magni ab initio. Regino in Chronico, Ottho Frilingensis lib. 5. cap. 22. Fre- degarius ad Annum 751. fol. 161. Annales Fran- cici à Pithæo editi ad Annum 752. Abbas Ur- spergensis ad Annum 753. circa finem. Sponda- nus ad Annum 751.

Anno dein 754. Stephanus Papa Parisiis Pi- pinum & filios Reges coronat, ac Principeꝝ Francos juramento adigit, nunquam ex alia, quàm Pipini stirpe Regem electuros. Ex Æ- milio in vitâ Pipini. Ludovico Imperatore Magni Caroli filio in Epist. ad Hilduinum. Ab- bate Urspergense ad Annum 153. Ganguino hist. Franc. lib. 3. fol. 45. Ioanne Nauclero vol. 3. ge- nerat. 26.

Anno insuper 774. Hadrianus Papa Caro- lum Magnum expugnato Ticino, capto De- siderio Rege, Regnoque Longobardorum penitus deleto, Romanorum Patritium esse ju- bet; teste Sigeberto in Chronico ad hunc Annum, habeturque in Cap. Hadrianus. dist. 63. cap. seq.

Anno 730. Gregorius II. Synodo Romam convocata, Leonem Isauricum, eò quod sa- cris imaginibus impiè juxta & crudeliter bel- lum inferret, Ecclesiamque persequeretur sanguine &c. calcatoque Jure Gentium, Lega- tos Pontificios exilio proferplerit, hæresique infectus esset, excommunicatione percussit, & ne illi Romæ, aut in Italia tributa pendan- tur, prohibet &c. Ex Cedreno Anno 9. Leonis Isaurici. Zonara in Leone. Maymbourgo hist. Iconoclast. ad annum 730. Spondano ad eundem Annum.

Anno 800. Leo III. Pontifex Maximus ademptum Græcis Imperium in Carolum Franciæ Regem transtulit; uti hæc fusè pro- bata conitant ex antecedentibus.

#### Objectio.

EX parte adversâ excipi potest inprimis, quod Popularis tertij in Comitijis Francis Anno 1615. coram Rege celebratis, Ordinis Orator objecerat, Childericum non autho- ritate Pontificiâ, sed per Comitia generalia Regno evectum, ac Pipinum substitutum esse.

#### Responsio.

Hanc exceptionem prævalidis argumentis confutavit Author tract. de libertat. Galli- can. §. 1. adductus, qui ibidem videri potest. Et verò, quia dictus Comitiorum tertius Popularis Ordo contendit, Regem Galliarum neminem, excepto Deo, agnoscere, cui capi- tis sui diadema, temporalisque regiminis jura sua regia inclinaret, quomodo jam Comitijis Franciæ fas esset, Regem deponere, aliûmve subrogare? Si hoc nequaquam ex jure directè supra Regem potestatis, à Comitijis præterdâ posse dixeris, sed indirectè duntaxat, in vi seu defensionis naturalis, seu pactionis saltem vir- tualis ac implicitæ de regni Bono publico pro viribus curando, in cujus adeo defectu Comi- tijis publicis incumbere, dum necessitas pub- lica

lica

lica exigit. ut Regno congruenter esset proprium. Quid ni, dum Rex Christianus est sanctæ Ecclesiæ membrum, Oecumenici a deo Ecclesiæ Capituli observantiam, ex indefinita super quodcumque, quod in illo est super terram morale, ad regnum nempe cælorum ordinabile protensa ligandi, & solvendi potestate, propterea debitum in vi Christiani characteris recognoscere obstrictus, in hac potius authoritate Apostolicâ, quam in statuum sibi subditorum Comitibus recognoscat, jus sese, quantum Ecclesiæ necessitas exigit, moderandi, ac reformandi, ac non equidem per se directè, sed indirectè, atque hoc ne formaliter quidem, sed materialiter duntaxat, & per accidens (sub propria a deo duntaxat vocis hujus usurpatione) deponendi, aliumque loco ipsius idoneum substituendi?

## ARGUMENTUM II.

49. A Uthor Regalis Sacerdotij præcitus argumentatur 2. ab exemplis Iulij II. Gregorij VII. & Alexandri III. Etenim anno 1000. Sylvester II. Pontifex Maximus S. Stephano Hungariæ Duci jus & dignitatem Regiam concedit, & Hungariam Regni iuribus donat. Ex Cartulario Episcopo in Stephani vita.

50. Anno 1076. Gregorius VII. per suos Legatos Demetrium Croatiæ, Dalmatiæque Ducem coronat Regem, iuribus Regni Dalmatiæ concessis. Ex Vaticanâ Bibliothecâ apud Baronium ad hunc annum n. 66. Eodem anno prædictus Pontifex Henricum IV. Germaniæ Regem in Synodo Romanâ, quod Sacerdotia & Ecclesiasticas dignitates mercatui exponeret, quod subditorum facultates prædaretur, quod appellationes ad Sedem Apostolicam impediret, quod habito Wormatiæ conventu, ausus esset, in Gregorium sententiam dicere, eumque Papatu exuere, & denique ob multa alia flagitia excommunicat, Regnoque indignum pronuntiat, & subditos iuramento liberat; unde multis hinc malè actitatis, Germaniæ tandem Principes Henricum redigunt in ordinem, & Rudolphum Sueviæ Ducem Regem appellant. Ex actis relationis tomo 3. Conciliorum ante Concilium Romanum 1. Anno 1079. idem Gregorius VII. Boleslaum Poloniæ Regem, eod quod beatum Stanislaum Cracoviensem Episcopum ad aras occidisset, diris perculit, Regno, omni que dignitate privatum. Ex Longino in Polonicâ historia. Baronio Anno 779. & alijs. Eodem anno dictus Pontifex adversus Philippum Francorum Regem, cum sacerdotia pretio venderet, proptereaque Episcopum Matiscomensem admittere nolle, rescribit ad Rodericum Cabilonensem Episcopum, ut Regem moneret, quatenus à mercimonio tam turpi abstineret &c. alioquin censuris feriendus, Regnoque casurus. Ex lib. 1. hujus Pontificis epist. 37. Ex cuius verbis etiam patet, Philippum Gregorio paruisse, missisque Legatis, in ejus se potestate futurum respondisse.

51. Anno 1166. cum Fridericus Ænobarbus in Italiam cum exercitu movisset, incendijs & rapinis omnia vastaret, Guidonem Antipa-

pam Alexandro III. opponeret, aderant Constantinopoli ab Emanuele Comneno Imperatore Legati, unionem cum Ecclesiâ Romanâ, ingentemque vim auri, & auxilium spondentes, si Pontifex Maximus Imperium Occidentis Græco restitueret. Exinde Anno 1168. idem Alexander III. Fridericum Ænobarbum perniciosissimo schismate, belloque Italiæ, Ecclesiæ, & Pontifici infestum, sacris & Imperio interdicit. Ex actis Alexandri III. apud Baronium ad dictos Annos, alijsque authenticis monumentis. Sed Fridericus tandem infortunij fractus, pacem cum Alexandro iniit, transmissoque mari, contra infideles ingentibus prælijs & victorijs functus, infelici casu Cyeno anne præfocatur aquis.

Anno 1179. Alphonfus I. Dux Portugalliæ ab eodem Alexandro III. ob res adversus Arabes præclare gestas, jura & titulum Regis accipit, annuumque censum Ecclesiæ Romanæ statuit. Ex Spondano, & Baronio ad hunc annum.

## Reflexio.

52. Super his reflexionem facienti occurrit mihi haud importuna Authoris Regalis Sacerdotij prope finem disti §. 15. sequens animadversio, quod nempe omnium prope à Gregorio Magno sæculorum decursu, uluque probatum jam sit, etiam Regnis, Imperijsque Summos Pontifices, cum religio id polceret, legem dedisse, juxta illud Ieremia 1. Ne formides a facie eorum, ego quippe dedi te in civitatem munitam, & in columnam ferream super omnem terram, Regibus Iudæ, Principibus ejus, & sacerdotibus, & populo terræ, & bellabunt adversum te. & non prevalebunt quia ego tecum sum, ait Dominus. ut liberem te: Ecce constitui te hodie super gentes & regna, ut evellas, & destruas, & disperdas, & dissipes, & ædifices, & plantes. Hic namque spiritus, uti etiam peculiari gratia gratis datæ dono erat in Propheta: sic eminenti quapiam ratione est Divinitus annexus pastorali Ecclesiæ sanctæ muneri Oecumenico; uti ex antecedentibus constat, & aequaliter patebit ex sequentibus.

## ARGUMENTUM III.

53. A Uthor Regalis Sacerdotij argumentatur 3. ab exemplis Innocentij III. Gregorij IX. Innocentij IV. Gregorij X. Clementis V. Martini V. Iulij II. Clementis VIII. Pij IV. Pij V. Sixti V. & Gregorij XIV. Etenim Anno 1210. Otto IV. Imperator, cum Friderico juniori Regi Neapolitano, totique Italiæ bellum inferret, nec à Pontifice admonitus, ceptis abisteret, ab Innocentio III. anathemate perstringitur, Imperio arcetur, permissaque Pontificis idem Fridericus Henrici V. Imperatoris filius à Germaniæ Principibus throno imponitur. Vrspergensis in Chronico, Nauclerus, Spondanus, & Bzovius ad hunc annum.

Anno 1239. Gregorius IX. Fridericum secundum Imperio & sacris interdicit, idemque postea solenni ritu in Concilio Generali Lugduni Anno 1245. ab Innocentio IV. est repetitum. Blondus, Platina, Spondanus ad hunc annum.

Anno 1273. Gregorius X. mandavit Principibus Germaniæ, ut tandem Imperatorem

creent, nisi velint, aliquem à se imponi: sicque Imperium devenit ad Rudolphum Habsburgensem. Spondanus *ad istum annum.*

55. Anno 1307. Interfecto Alberto Imperatore, Philippus IV. Galliarum Rex solenni ad Clementem V. legatione Imperium sibi, vel Carolo fratri petijt, ut sic Imperium rediret ad Francos. Conradus Vecerius in *lib. de gestis Henrici VII.* Bzovius *ad hunc annum.* & Æmilius in *Philippum Pulchrum.* Idem Clemens V. Anno 1310. Venetis, quod occupassent Ferrariam, sacris interdicit, eorumque bona ubique terrarum primo occupanti exponit. Spondanus *ad hunc annum.* Bzovius *ad annum 1309.*

Anno 1420. Martinus V. in Ioannam Reginam Neapolitanam armat Sfortiam Ducem, transferturque jus Regni in Ludovicum III. Andium Ducem, Spondanus & Pandolphus *ad hunc annum.*

56. Anno 1512. Julius II. excommunicat Ioannem Alibretanum, eiusque Regnum primo occupanti donat, quod Ludovico XII. Regi Galliarum opem tulisset. Spondanus *ad dictum annum.*

Anno 1534. Clemens VII. in Henricum Angliarum Regem diras pronunciat, & Regnum abrogat, quod Catharinam legitimam uxorem repulisset, Bolenam in thalamum admisisset, Cardinalemque Roffensem, & Morum præcidisset, ac innocentium sanguine Angliam inundasset, non alterius culpæ, quam Religionis Catholicæ reos. Pallavicinus in *hist. Concil. Trident. lib. 3. cap. 15. & lib. 4. cap. 7.*

Anno 1563. Pius IV. Reginam Navarræ propter hæreses in jus vocavit. Pallavicinus *lib. 24. hist. Concil. Trid. cap. 1. n. 3.*

Anno 1569. Pius V. Elisabetham Angliarum Reginam diris perstringit, Regnumque Angliæ proferibit. Spondanus *ad hunc annum.* & alij, addens Anno 1570. ab eodem Pio Cosmum Medicum Florentiæ Magni Ducis Hetruriæ titulo esse honoratum.

Anno 1575. Sixtus V. Henricum Navarræ, postea Galliarum Regem Hæreticum declaravit, & Galliarum Regno inhabilem. Spondanus *ad istum annum.* & alij.

Anno 1591. Gregorius XIV. eundem Henricum Regio nomine indignum pronuntiat, exindeque Anno 1593. Confederati Galliarum occasione potestatis sibi à Clemente VIII. factæ eligendi Regis, qui Catholicus esset, Comitibus Parisiis celebrant. Spondanus *ad hos annos.* At Henricus Divinitus illustratus, abjurata hæresi, Religionem avitam amplexus, à Clemente VIII. impetravit absolutionem, ad Regiam proinde Coronam promotus.

#### Reflexio.

57. Reflexionem super hac ratiocinatione facienti, iterum occurrit mihi Author *Regalis Sacerdotij in fine dicti S. 15.* Quamvis, inquiens, aut imprudentiâ, aut abutu in ijs Pontificum gestis aliquando peccatum fuisset: id tamen omni humanæ potentie commune esse, quam si propterea proscriptam quis velit, eò quod excesserit, oportere, omnem tolli potestatem, peiori, quam malum sit, remedio.

58. Verum hæc in re unice cupio intentus esse

in eas Summorum Pontificum adversus Reges, & Imperatores, seu decreta, seu iudicialis sententias, quæ mediante prudentiâ non humane, sed infuse dictamine, per auctoritatem Oecumenicam reducebantur in fidei principia: à quibus si non tam aberratum, quam ad ea attentum non fuisset, non tam Pontificiæ auctoritatis pondus, quam humane infirmitatis labem præferret ordinatio, unce non à Pontifice, quâ Pontifice, sed quâ homine facta: quamquam hoc iudicare, nostrum haud sit, sed Divino iudicio unice reservatum, à nobis consulto prætermittatur.

Sed, inquires, quomodo igitur factum sit, ut Pipini primùm temporibus, nempe Anno à Christo nato 751. cœperint Summi Pontifices ejusmodi jus supra Reges sibi vindicare? Neque enim anteriorum sæculorum ulla hanc in rem exempla proferri poterunt, 59.

#### CONCLUSIO.

Pontificiorum supra Reges actuum 60. P exempla, collata cum sacris Canonibus, & constitutionibus Conciliaribus antehac productis, faciunt indubitatum argumentum Pontificiæ super Reges auctoritatis, Theologicè demonstrativum.

Explicatur. Quamvis enim historiæ, quibus narratur acta Summorum Pontificum, & Conciliorum, non excedat metas auctoritatis humane, sunt tamen instrumenta quedam, mediantibus quibus mens reduci potest ad altiora argumenta Theologica; quemadmodum in præsentem contingit, historiæ *supra S. 3.* allatas consonare cum sacrorum Canonum, & constitutionum Conciliarium sanctionibus *pres. 1. & 2. Disquisitione* discussis. Quæ igitur historiæ cum sacris Canonibus collatione factâ, mox probatum exhibetur, eas Canonicas sanctiones sub prudentiali supernaturalis luminis dictamine, eatenus reduci in principium fidei, Oecumenicæ super Reges potestatis demonstrativum, ut auctoritas ejusmodi noscatur hinc certissimo Theologico argumento comprobata.

Neque mirari quisquam debet, cur posterioribus primùm sæculis à Pipini Francorum Regis tempore, Summi Pontifices tantam erga Reges potestatem exercuerint. Etenim ex sacris historiis conspicuum est, ad tempora usque Constantini Magni Imperatoris, Ethnicos dominatos fuisse, sub quibus Pontifices Maximos in sanctâ patientiâ oportuit, magis delitescere, quam suæ auctoritatis virgam ferream in publico exercere. A Constantini porro temporibus Ecclesiam, contigit, tantis continuò hæresum, atque Gentilismi hinc inde adhuc dominantis, vel etiam à fide apostasiæ sanctam Dei civitatem devastantis, gravissimis fluctibus jactitari, ut virgam suam correctoriam latius protendere haudquaquam prævaleret, plerumque compulsa, ad hoc unice esse intenta, ut fidei dogmatum integritas cum Ecclesiasticâ inter Clerum disciplinâ, & qualicunque inter Laicos 61. morum

62. morum honestate conservaretur; veluti ex varijs Oecumenicis, per illa saecula celebratis, Concilijs constat.

Primogenitus inter Occidentis Christianos Reges Christianissimus Galliarum Rex Clodovæus noicitur ad fidem Christi conversus primum 499. anno, cujus Regis potentia Alaricus Rex Visigothorum, & Theodoricus Rex Wandalo:um Iobacti, Catholicæ Religioni majora incrementa adferre cœperunt. Hoc defuncto, cum Clotharius Clodovæi filius bona Ecclesiæ sibi vendicaret, à Turonensi Episcopo graviter reprehensus respuit, claro ad eò argumento, virgæ correctoræ, vel ab Episcopo, vel ubi extrema exigebat necessitas, à Summo Pontifice supra Reges protensa; ut videre licet ex *Annalibus Ecclesiasticis ad Annum 540.* Quemadmodum tale argumentum subministrat etiam decantata Divi Ambrosij censura, Theodosium Imperatorem propter eadem Thessalonicensium ab ingressu Ecclesiæ prohibentis. Ad Regis uique dejectionem Pontifices equidem non leguntur processisse usque ad præinlinuata tempora, at neque ratio publicæ necessitatis legitur eòtque illam vel efflagitasse, vel sub Regum & Imperatorum seu infidelium, seu perhorum potentia nimia admisisse, nemine Catholicorum anterioribus saeculis existente, qui majora inde eventura rei Orthodoxæ discrimina avertere prævaluisset. Neque verò Summus Pontifex, nisi à Itatibus Francici Regni requisitus, ob Regni & Ecclesiæ publicas necessitates, sua in Chudenco eiciendo, & Pipino succedendo, clavium auctoritate usus unquam fuisse. Ante hæc igitur tempora casus talem actum, non nisi ex publica necessitate efflagitare potens, non potestas defuit in Summo Pontifice.

PROBATIO I.

63. ETenim in *Regesto Gregorij VII. lib. 2. epist. 21. ad Herimannum Episcopum Metensem* data non pauca ex epistola Gelasij Anastasio Imperatori scripta afferuntur, quæ occasione dederunt Glossæ in *Cap. Alius item. 3. causâ 15. q. 6.* ut induceret Gelasium Papam Anno 492. creatum Pontificem, ac si contra Anastasium Imperatorem scripserit, quod à posset eum deponere propter suam malitiam. Nihilominus hoc tenendo in suspensio, noicitur præfatus Gregorius VII in *dico cap. 3.* taliter reitriplisse: *Alius item Romanus Pontifex, Zacharias scilicet, Regem Francorum, non tam suis iniquitatibus, quam pro eo, quod tanta potestati erat inutilis, à Regno deposuit: & Pipinum Caroli Magni imperatoris patrem in ejus locum substituit, omnemque Francigenas à juramento fidelitatis, quod illi fecerunt, absolvit. Quod etiam ex auctoritate frequenti agit sancta Ecclesia, cum milites absolvit à vinculo juramenti: quod factum est his Episcopis, qui Apostolicâ auctoritate à Pontificali gradu deiciuntur.*

64. Huic Canonis quoad solutionem à juramento fidelitatis erga illos, qui subijciuntur excommunicationi, haud dissimiles sunt Canones Nicolai Papæ in *Cap. Auctoritatem. 3. in Cap. Nos Sanctorum. 4. & in Cap. Iuratos milites.*

5. *dicitur causâ 15. q. 6.* Si ergo Summorum Pontificum super juramento vinculo solvendo auctoritatem inquiras, duplex mox se offert difficultas. Una, in quantum eiusmodi vinculum se tenet ex parte jurantis, qui si Laicus fuerit, disquisitio mox enascitur, quomodo iurisdictione Pontificis super eo extendi valeat? Altera difficultas est; In quantum iurisdictionis vinculum in homagio fidelitatis Regibus seu Principibus secularibus, etiam supremis præstitum; speciale in his fundans jus non tam privatum, quam publicum; ut sic subijciatur Clavibus Ecclesiæ per Christum concessis Petri successoribus? Harum equidem difficultatum solutio satis constat ex antecedentibus, at tamen aliquam super hoc puncto reflexionem hic facere, expedit specialiter ex ratione mox deducendâ:

PROBATIO II.

65. SI vel historiarum superius expositarum de Pontificis erga Reges etiam exauthorandos, atque subditos ipsorum à fidelitatis homagio, per jusjurandum etiam firmato, liberandos, actibus tam concordēs attestaciones, vel sacrorum Canonum, Conciliorumque Oecumenicorum hanc in rem tam frequentes sanctiones expendantur, in aperto sane est, unanimi tam fidelis populi, quam politicorum etiam Magistratum, Theologiæ insuper, ac Jurisperitorum, ipsorum tandem Principum, Regum ac Imperatorum respicientium consensu, esse humiliter receptas, & magnâ cum veneratione tandem comprobatas. An non ergo hic fidelium cum suo Capite Christi Vicario tantoperè hæc in re concordantium non imperitorum duntaxat, sed maxime peritorum, seu Ecclesiasticorum, seu Politicorum (quandiu obediētes Christi oves audire cupiunt) huic Pontificio erga Reges procedendi modo, collatis in unum seu suffragijs, seu consilijs, seu etiam armis se opponere nunquam præsumendum consensus, prævalidum nobis præbeat argumentum, altioris indaginis subesse principium, in ipsâ Christi institutione ac fide Divinâ radicatum?

66. Si juramenti vinculum in suâ consideretur formali ratione, importat profectò iuris Divini firmamentum. Si spectetur ex parte jurantis hominis Laici, importat obligationem Jure tam naturali, quam civili firmatam. Si expendatur ex parte illius, cui juratur, eo roborandum importat jus, quæsitum Regi, vel Principi, erga quem fidelitatis homagium præstitum fuit. In quo adeò triplici iurisdictionis vinculo cum interveniat tum Divini juris Religio, tum iuris naturalis, ac civilis in jurante obligatio, tum jus seu privatum, seu publicum Regi, cui præstatur, quæsitum, quomodo Pontificis Romani potestas ad hæc universa jura dissolvenda prævalere poterit? Vix credo, ullum, qui verè Catholicus est, hanc auctoritatem Summo Pontifici denegaturum, quoad privatorum saltem juramenta, uti etiam vota, in quibus eadem est ratio.

67. Hujus ergo rationem solidam investigaturi, undique informamur à viris doctis: Papam solvendo juramenta, neque jus Divinum, neque jus naturale, ac civile, neque jus tertio, maxi:

Auctoritas  
Catholica  
Apostolica  
GVI

maximè publicum, Regi scilicet, quæsitum, *per se directè ac formaliter* tollere è medio. Quid ergo tunc facit Pontifex? Omnes fateri debent, in iuri-jurandi vinculo importari quid *morale*, super libero hominis actu fundatum, cui sit superstruatum & juris *Divini* specialis, seu Religionis, & juris *naturalis*, ac *Civilis*, & juris seu *privatæ*, seu *publicæ* personæ inde quæsitum obligatio. Hoc igitur *morale*, numquid quoad sui etiam *virtualem* perseverantiam æquè ac id, quod in peccatis est *morale*, subiectum est sanctæ Ecclesiæ clavibus, super quocunque, quod super terram *morale* est, ad Regnum ad eò cælorum ordinabile, per expressam Christi ordinationem protensis? Quando igitur ex hîc per Christum sibi concessâ autoritate Romanus Pontifex solvit illud *morale*, juri *Divino* Religionis, nec non juri *naturali* ac *civili*, proprioque etiam, ne dicam privati, sed etiam Regis *juri* superstratum, numquid erit consequens *indirectè*, sicque *per accidens* ac *consecuti-vè* cessare effectum obligationis ex multiplici illo jure promanantis: sublato enim eo, cui unice superstruitur multiplex illa jurum obligatio, quomodo ista posset adhuc subsistere? Quemadmodum igitur iuri-jurandi per Summum Pontificem solutio reducitur in fidei principium, Oecumenicæ per Christum constitutæ autoritatis demonstrativum; sic pari ratione potestas ob sanctæ Ecclesiæ necessitatem, Religionisque Orthodoxæ publicam utilitatem exauthorandi Regem, ejusque loco alium ex sanctæ fidei inter Christianos Boni Publici exigentiâ, sufficientium, reducenda est in tale fidei principium Pontificæ autoritatis extensionem disertè firmans, *super quacunquè* in terris à Christi ovibus dependente *moralitate*, cujusmodi in Regnum cælorum *ordinabilis moralitatis* expertus haudquaquam est seu Regiæ potestatis ad certum subiectum applicabilitas, seu illius politica etiam, ac publica exercitia. Quæ proinde universa non quidem *directè*, *per se* ac *formaliter*; sed *indirectè*, *per accidens*, ac *materialiter* eatenus subduntur Ecclesiæ clavibus, quatenus harum potestas super eorum subitrato *materiali* per Christi constitutionem protensâ, hoc *moraliter* destruendo, *per consequentiam* tollit etiam jura eidem superstruata.

## PROBATIO II.

68. EX quibus sic deductis facit jam evanescent, quod in præadducto hujus Disquisitionis §. 2. ex ore Popularis in Comitij Gallicis Anno 1617. celebratis, Oratoris adversus Clerum ac Nobilitatem adferebamus: *Nempe diversas habuisse Christum ipsum à gladio Claves; Petriung, ubi in arma, etiam justè proruperat, gladium mittere jussum in vaginam, ne, qui restaurandis instituebatur, truncaret membra. Mansuetè post regnasse Ecclesiam, cui Imperium est in volentes. Summo Pontifici Vicario Christi, neque jus gladij, quamquam Petri successor, esse, neque jurisdictionem, ubi de privatorum possessionibus agitur: idem de publicis. Nullibi probatam Sedis Apostolicæ potestatem ad eò, ut privatam in heresim, ac*

*omne nefas prolapsam patrimonio suo deiciat. Cur Magistratum? Cur Regem?* Verùm quor sunt in hoc verba asserta, tot supponuntur, minimeque probantur principia falsa. Cùm Christus *Lucæ 22.* dixerit Apostolis, duos gladios satis fore, nunquid alteruter saltem gladiatorum istorum consistere debebat in Ecclesiâ Clavibus, imò uterque; siquidem in ordine ad Apostolos, respectuque adeò Ecclesiæ, duplicatum hunc gladium designarit? Cùm Christus fideles Ecclesiam audire contumaciter reculantes, jussit Ecclesiæ autoritate avelli à communione Christiana, num Ecclesiæ imperium dici verè potest, non nisi erga volentes exerceri posse? Num istam igitur Ecclesiasticæ Imperij virgam coercitivam super hæreticos Ecclesiam non audientes, extendere nefas est, ut suis quoque bonis ac juribus temporalibus exuantur? Num fortassis Pseudoreformationis hodiernæ Professoribus prætere luctet: potestatem Ecclesiæ propriam totam esse merè spirituales, ut, potè spirituali objecto corarctatam? At hoc totum lubens etiam concedo. Nunquid verò, sicut corpus intervire debet spiritui, sic etiam temporalia subordinantur spiritualibus? Numquid homo non quoad animam duntaxat, sed etiam quoad corpus operari debet ad finem spirituales salutis æternæ? Numquid ex statu hominis ad finem supernaturalem elevati ita obligati, universas etiam corporales actiones *morales* reducendi ad Dei gloriam? Ita profectò pronuntiavit Apostolus, ut omnia, quæcunque facerent homines Christiani sive edendo, sive bibendo, sive aliud quidvis operando, in Dei gloriam ordinarent. Eito igitur, Ecclesiæ potestati merè spirituali *per se primò ac directè* non subjacere temporalia subordinatio Divinitus constituta, sit consequens, ea *secundariè ac indirectè* esse subiecta potestati spirituali Ecclesiæ, quæ, dum absolutum habet regimen in ordine ad finem supernaturalem, consequenter habere debet autoritatem, etiam temporalia tanquam media in hunc finem ordinandi.

## Corollarium

## Finale præsentis Disquisitionis.

INfertur. Habitâ reflexione ad historicas relationes à sape citato Authore *traâ. Libert. Eccles. Gallicane* nervosè traditas, ac egregiè vindicatas, atque à nobis in hujus Disquis. §. 1. relatas, si istæ conferantur cum Canonicis & Summorum Pontificum, & Conciliorum definitionibus *præs. 2. & 3. Disquis.* adductis, omnino patère circa propositionem potestatis Ecclesiasticæ supra Reges protensâ assertoriam, fidelium cum suo Capite Oecumenico confessionem in tantum, ut hæc in ipsâ fidei principia per eandem fidei Canonicas sanctiones reducatur. Unde haud tutam videri contrariam opinionem, si ne *indirectè* quidem erga Reges quoad ea, quæ in ipsis sunt *moralia*, Ecclesiæ potestatem, modis aliis explicatis, seu adhuc explicandis, admittere vellet. Imò præbati